

Byg Natur og Miljø

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 12-12-2025
Sagsnr.: 25/11254
Dok.løbenr.: 282192/25

Kontakt: Laura Overby
Direkte tlf.: 23278441
E-mail: lov@aabenraa.dk

Landzonetilladelse til minivådområde

Aabenraa Kommune har modtaget din ansøgning om tilladelse til at etablere et minivådområde på matr.nr. 15 Varnæs Ejerlav, Varnæs. Projektets beliggenhed fremgår af bilag 2.

Da det ansøgte medfører en ændret arealanvendelse i landzonen, kræver det en landzonetilladelse fra kommunen i medfør af reglerne i planloven.

Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler hermed landzonetilladelse jf. planlovens § 35¹, til etablering af et minivådområde på op til 6500 m².

Vilkår

Landzonetilladelsen meddeles med følgende vilkår:

- Minivådområdet skal etableres som beskrevet i ansøgningsmaterialet, og de eftersendte supplerende oplysninger samt som anført nedenfor.
- Minivådområdet etableres som to bassiner med en samlet vandflade på op til 4400 m² og 6500 m² inkl. brinker, når vandet står i udløbskoten.
- Bassinerne tilpasses terrænet med jævnt skrånende brinker og bund med et fald på 1:5 eller fladere.
- Bassinerne etableres med en maksimal dybde på 1,15 m når vandet står i udløbskoten.
- Bassinerne placeres så højt i terræn som muligt, maksimalt 60 cm under nuværende terræn.
- Minivådområdet må ikke påvirke afstrømning fra det opstrøms liggende drænopland
- Opgravet jord m.m. spredes ud i et jævnt lag på maksimalt 50 cm på de i ansøgningen angivne områder (se bilag 2 for placering af overskudsjord)
- Opgravet materiale må ikke udsprede i beskyttede naturarealer eller nærmere end 10 meter fra disse (se kort i bilag 2).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 572 af 2024-05-29, Planloven.

- Udløbet fra det sidste bassin ledes under jorden til eksisterende brønd mod øst.
- Jord må ikke oplægges i form af volde eller miler omkring området og må ikke udgøre en selvstændig synlig påvirkning af landskabet, herunder ved udviskning af landskabselementer.
- Udlagt jord skal ligge så det ikke give anledning til erosion f.eks. ved skybrud.
- Der må ikke udsættes dyr, herunder andefugle, krebs og fisk eller planter i minivådområdet.
- Der må ikke opsættes redhuse, hegn eller lignende i eller ved minivådområdet.
- Hvis der fodres ænder eller andet vildt, skal dette ske i en afstand af mindst 10 meter fra bredden og altid på en måde, der ikke indebærer risiko for næringspåvirkning af minivådområdet.
- Oprensning af hele eller dele af vådområdet må kun ske i perioden 1. oktober til 1. marts af hensyn paddernes ynglesæson og øvrigt dyreliv.
- Etablering af minivådområdet må ikke medføre, at vand får væsentlig ændret afløbsretning. Nedbør må ikke i væsentlig grad ledes i en anden retning, og der må ikke ske uønsket opstuvning af vand på anden mands jord.
- Kommunen skal have besked når arbejdet er afsluttet.

Redegørelse

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 15. april 2025 modtaget ansøgning om tilladelse til at etablere et minivådområde på ovennævnte matrikel. Den 7. november modtog kommunen supplerende oplysninger til ansøgningen pr. mail.

Af ansøgningen fremgår det, at der ønskes etableret et minivådområde i tilknytning til et privat hoveddræn, som har direkte udløb til Als Fjord. Formålet med projektet er at rense drænvandet for kvælstof og fosfor, inden det ledes videre til fjorden og som led i realiseringen af den Grønne Trepert. Det forventes, at minivådområdet kan reducere udledningen med ca. 217 kg N/år, og der skal ifølge vandområdeplanen reduceres 44 tons/år til Als Fjord.

Minivådområdet planlægges som to aflange bassiner med dybe og lavvandede områder. De etableres med afrundede hjørner og så hver sø får én samlet vandflade. Vandet tilføres fra et opland på ca. 43 ha, primært dyrket mark med to landbrugsejendomme, hvor drænvandet i dag ledes direkte ud i fjorden uden rensning. Arealet, hvor minivådområdet etableres, vil blive taget ud af dyrkning. Bassinerne etableres så de tilsammen får en vandflade på 4400 m² når vandet står i udløbskoten. Anlægget inklusive brinker med et skråningsanlæg på 1:5 vil fylde 6500 m².

Minivådområdet vil få en maksimal vanddybde på ca. 1,15 m i de dybe områder når vandet står i udløbskoten. I de lavvandede områder vil vanddybden være ca. 30 cm, her kan vanddybden dog variere mellem 15 og 50 cm. Sandfanget etableres med en dybde

på ca. 90 cm. Indløbs- og udløbsrør dækkes med sten, så de ligger stabilt og visuelt diskret. Udløbet etableres dykket med en bøjning eller under vandspejlet, så det er minimalt synligt. Vandet ledes videre til nærtliggende brønd mod øst, hvor det også iltes, og hvorfra det ledes i eksisterende rør under strandvolden, og ud i vandt. Der vil ikke være behov for andre tekniske anlæg end eksisterende brød.

Bassinerne placeres så højt i terræn som muligt, hvilket begrænser behovet for udgravning, og for at undgå at anlægget kommer til at virke som et hul i terrænet. Overskudsjord forventes fordelt i tilstødende lavninger uden synlig påvirkning af landskabet i et lag på maksimalt 50 cm (se bilag 2 for placering af overskudsjord). Der forventes med den beskrevne udformning af bassinerne at være 4850 m³ overskudsjord. Jordbundsforholdene vurderes egnede til etablering uden ekstra membran, idet bunden kan komprimeres maskinelt.

Projektet forventes gennemført i sommeren 2026. Der søges sideløbende om reguleringstilladelse efter Vandløbsloven og VVM-screening af projektet, samt dispensation fra Strandbeskyttelseslinien.

Områdebeskrivelse

De to bassiner ønskes placeret i lavninger i terrænet. På luftfoto fra 2025 ses det tydeligt, at disse lavninger fremstår mere fugtige end det omkringliggende terræn. Mellem de to bassiner løber et mindre vandløb, som på dele af strækningen i dag er rørlagt. Mod nordøst afgrænses området af Als Fjord, mens landskabet mod sydøst og nordvest stiger i et svagt bakket terræn (se oversigtskort med højdekurver i bilag 2).

En gennemgang af historiske og aktuelle luftfotos viser, at det areal, hvor de to bassiner planlægges etableret, overvejende har været anvendt som landbrugsjord. Det sydlige delareal dyrkes fortsat aktivt, mens det nordlige delareal gradvist er taget ud af omdrift og overgået til græs i perioden fra 2012 og frem, sandsynligvis fordi jorden har været for våd til dyrkning.

Besigtigelse

Aabenraa Kommune ved Laura Overby har den 4. november 2025 besigtiget arealerne på matr.nr. 15 Varnæs Ejerlav, Varnæs. Ejer og konsulent Britt Paulsen deltog ved besigtigelsen.

Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at området, hvor minivådområdets to bassiner ønskes placeret, er en lavtliggende dal i et ellers kuperet landskab. Dalen samt skrænterne omkring er ekstensiverede arealer, der ligger i græs. Der løber et mindre vandløb/grøft igennem lavningen, som er rørlagt på dele af strækningen, og som løber ud i havet nede ved stranden. På hver side af grøften ligger to mindre lavninger. I den sydligst beliggende lavning stod der ved besigtigelsen vand. Vandspejlet og vanddybden var dog meget begrænset, og området er ikke stort nok eller rummer en veludviklet flora, der kan retfærdiggøre, at det er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Den nordlige lavning var tydeligt vandlidende, men der stod ved besigtigelsen ikke

vand. Begge lavninger havde enkelte pionerarter for fugtig bund, såsom lysesiv, men var ellers primært domineret af grove græsser.

Kristian fortalte, at der lige før havet er placeret en brønd, hvor drænet i dag løber i, hvorefter det løber i et rør ud i havet. Han foreslog, at udløbet fra det sidste bassin ledes i denne brønd og ud i havet i stedet for at etablere et nyt udløb.

Vurdering

Formålet med planloven er at sikre en sammenhængende planlægning, som forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne om landets natur og miljø. Loven tilsigter bl.a. at skabe og bevare værdifulde landskaber.

I den gældende kommuneplan 2015 ligger matr. 15 Varnæs, Varnæs inden for følgende udpegninger:

- **Værdifulde landskaber** - I områder, der er udpeget som værdifuldt landskab, skal landskabshensynet prioriteres højt. De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for nye tekniske anlæg, byudvikling og nye bebyggelser, der skæmmes landskabet eller forringer de visuelle, kulturhistoriske eller oplevelsesmæssige værdier.
Samfundsmæssigt nødvendigt byggeri eller anlæg skal placeres og udformes med særlig hensyntagen til landskabet og til de interesser, der er knyttet til befolkningens friluftsliv. Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugsejendomme, skal som udgangspunkt opføres i tilknytning til eksisterende bygninger.
Større bygninger og anlæg, herunder landbrugsbygninger, der opføres uden tilknytning til eksisterende bygninger, skal som udgangspunkt afskærmes af beplantning i nødvendigt omfang, så der tages hensyn til værdierne i det omgivende landskab.
- **Værdifulde kulturmiljøer** - Bevaringsinteresserne må ikke tilsidesættes inden for de udpegede værdifulde kulturmiljøer.
Etablering af nye anlæg, ny bebyggelse og andre indgreb må ikke finde sted i disse områder, hvis tiltaget i væsentlig grad vil forringe oplevelsen eller kvaliteten af bevaringsinteresserne. Samspeilet mellem kultursporene, naturgrundlaget og det omgivne landskab må ikke sløres eller ødelægges.

Når der udarbejdes lokalplan inden for et værdifuldt kulturmiljø eller dele heraf, skal lokalplanbestemmelserne sikre de pågældende bevaringsværdier

- **Bevaringsværdige kulturlandskaber** - Der må ikke etableres nye større tekniske anlæg, ny større bebyggelse eller foretages ny råstofgravning (bortset fra lergravning ved Søst) inden for afgrænsningen af de udpegede bevaringsværdige kulturlandskaber.
Ved naturgenopretning skal der tages hensyn til områdernes menneskeskabte kulturpræg.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at minivådområdet placeres, så det falder naturligt ind i landskabet, da det etableres i eksisterende lavninger. Bassinerne anlægges så højt i det eksisterende terræn som muligt og med flade brinker, så de kommer til at fremstå så naturlige som muligt i landskabet, og så behovet for opgravning minimeres. Den opgravede jord spredes desuden ud i et lag på maksimalt 50 cm, så det ikke bidrager til at udviske landskabets naturlige form.

Kommunen vurderer desuden, at minivådområdet, som det er ansøgt, ikke vil være i strid med udpegningerne i Kommuneplanen, da det ikke vil fremstå skæmmende eller forringe oplevelsen af landskabet eller kulturlandskabet. Anlægget vurderes ikke at fremstå som et større teknisk anlæg og vil med tiden fremstå som et naturelement i landskabet.

Kommunen vurderer endvidere, at naturværdierne på projektarealet er begrænsede, da der er tale om landbrugsarealer.

Bilag IV vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af beskyttede dyre- og plantearter efter EF-Habitatdirektivets Bilag IV har skal Aabenraa Kommune vurdere, hvorvidt området er yngle-, raste- eller voksested for disse arter, samt om minivådområdet kan have negativ indflydelse herpå.

Der er ikke registreret bilag IV-arter på arealet, hvor minivådområdet ønskes etableret eller på arealerne umiddelbart omkring. De nærmeste fund af bilag IV arter er odder, der er registreret 1,6 km mod nord, strandtudse der er registreret på stranden ud mod Als Fjord ca. 1,9 km mod nordvest samt Marsvin i Als Fjord, som Minivådområdet afvander til.

Strandtudse forekommer ofte, men langt fra altid på kystnære lokaliteter. Den yngler ofte i vandhuller med sparsom vegetation og gerne i midlertidige vandhuller eller vandhuller der af og til tørrer ud. Dette skyldes at arten foretrækker vandhuller uden rovdyr eller andre konkurrerende paddearter. Det er helt afgørende for udviklingen af ynglet, at vandhullet er lavvandet og med et stort lysindfald. I tørre forår og forsomre, hvor ynglestederne er udtørrede, springer de ofte forplantningen over.

Lavningerne, hvor minivådområdet ønskes etableret, vurderes ikke at være egnede yngleområder. Baseret på forårsluftfotos og de forhold, der blev observeret ved besigtigelsen, vurderes det, at lavningerne ikke holder vand til slutningen af foråret og ind i forsommeren. Der vil derfor ikke være tilstrækkeligt vand til, at strandtudsens kan lægge æg, og paddeyngle vil kunne udvikle sig og gå på land. Derudover betyder områdets driftshistorik, at den høje næringstilførsel fremmer væksten af høje, grove græsser, hvilket gør arealet svært fremkommeligt for strandtudsens.

Flagermus overvintrer og raster i hulheder i gamle træer, under jorden, i grotter eller under taget i bygninger. Om sommeren opholder de sig mange forskellige steder, men har brug for mørke og beskyttede steder hvor de kan hvile sig. De orienterer sig og jager ved hjælp af ekkolokalisering. Flagermus jager ofte i nærheden af vandhuller, skove

og åbne marker, hvor de kan finde deres føde, som består af insekter som myg, biller og natsværmer, men også edderkopper.

Da det ansøgte ikke medfører fældning af træer, vurderes der ikke at ske en forringelse af yngle- eller rasteområder for flagermus.

Odder kan findes langs vandløb, søer og kystområder, hvor der er rigelig adgang til føde som fisk, krebsdyr og smådyr. Den bygger bo i huler, under rødder eller i tæt vegetation nær vandet. Den er aktiv hele året og bevæger sig over store afstande i sit territorium, der kan være vandløbsstrækninger på mellem 10-50 km. De yngler i uforstyrrede områder med rørskov eller krat, hvor der er minimal menneskelig aktivitet.

Da minivådområdet etableres lige før udløbet til havet, vurderes det ikke at påvirke dræningen eller vandløb opstrøms og dermed ikke de områder, som kan udgøre potentielle yngle- eller rasteområder for odder.

Marsvin er udbredt i alle danske farvande og er den eneste hvalart, der med sikkerhed yngler her. De foretrækker kystnære og lavvandede områder på mellem 20 - 40 m. Deres føde består primært af fisk og blæksprutter, som de jager ved hjælp af ekkolokalisering. Der er ikke identificeret nogen specifikke yngleområder i danske farvande, men en høj mor/kalv ratio i sommermånederne er observeret i Bælthavet og langs den jyske vestkyst.

Minivådområdet vurderes udelukkende at være positivt for marsvin der evt. opholder sig i fjorden, da det vil reducere mængden af kvælstof der ledes til havmiljøet.

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der da deres habitatkrav ikke vurderes at være opfyldt.

Kommunen har ingen yderligere registreringer af eller begrundet formodning om, at der er andre bilag IV-arter på stedet eller i umiddelbar tilknytning hertil end de nævnte.

Natura 2000-vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af internationalt beskyttede naturområder, Natura 2000, skal kommunen vurdere, hvorvidt det ansøgte har indvirkning herpå. Nærmeste Natura 2000-område er N94 Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov, der ligger ca. 6,9 km syd fra området hvor søen etableres. På udpegningsgrundlaget findes følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Nedbrudt højmosé (7120)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemosé* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Arter:	Stor vandsalamander (1166)
	Sumpvindelsnegl (1016)	

*Tabel 1. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.*

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68			
Fugle:	Rørhøg (Y)		Hvepsevåge (Y)
	Isfugl (Y)		Rødrygget tornskade (Y)

Tabel 2. Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl.

Der er registreret sumpvindelsnegl ca. 2,3 km nordvest for anlægsområdet. Da sumpvindelsnegl er på udpegningsgrundlaget for habitatområde 83 må der ikke ske en nedgang i artens bevaringsstatus som følge af det ansøgte. Da minivådområdet etableres lige før udløbet til havet, vurderes det ikke at have en påvirkning på dræningen eller vandløb opstrøms. Det vurderes derfor at det kan udelukkes at minivådområdet vil medføre en påvirkning af sumpvindelsnegl.

Kommunen vurderer, at det ansøgte ikke vil have nogen negativ indvirkning på naturtyperne eller øvrige arter på udpegningsgrundlaget for H83 og på fugle på udpegningsgrundlaget for F68. Dette skyldes afstanden, projektets lokale karakter samt, at minivådområdet placeres på landbrugsjord.

Kommunen vurderer derfor, at det ansøgte, ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter, vil have en væsentlig påvirkning på det pågældende eller andre Natura 2000-område.

Kommunen vurderer, at der i denne sag kan meddeles tilladelse, idet:

1. Terrænændringerne er begrænsede, da minivådområdet etableres i eksisterende lavninger.
2. Eksisterende naturværdier på arealet er begrænsede.
3. Det ansøgte ikke vil medføre en negativ påvirkning af bilag IV arter eller Natura 2000 ormdåer.

Lovgrundlag (Hjemmel)

Etablering af et minivådområde forudsætter kommunens landzonetilladelse, som er meddelt efter § 35 i Lov om planlægning.

Efter § 35 må der i landzone blandt andet ikke ske ændringer i anvendelsen af ubebyggede arealer uden forudgående tilladelse ved kommunalbestyrelsen.

Klagemulighed og andre bestemmelser

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger fra den er meddelt, dvs. indtil **den 9. januar 2026**. Afgørelsen kan påklages til Planklagenævnet og betragtes ikke som endelig, før klagefristen er slut. Afgørelsen kan påklages af adressaten og en række interesseorganisationer m.fl. Se vedlagt klagevejledning (bilag 1) for mere information. Hvis der klages over afgørelsen, vil kommunen give besked herom.

Du har ret til at søge om aktindsigt.

Landzonetilladelsen meddelt efter PL § 35 bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter, at den er meddelt.

Offentliggørelse

Landzonetilladelsen offentliggøres på Aabenraa Kommunes hjemmeside, <https://aabenraa.dk/politik-og-dialog/aktuelle-hoeringer/byggeri-anlaeg-og-landzone> og må ikke udnyttes før klagefristen på 4 uger er udløbet. Se også afsnittet Klagevejledning.

Anden lovgivning

Kommunen har i forbindelse med ansøgningen anmodet Museum Sønderjylland om en arkivalsk udtalelse om området. Museet har vurderet, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejde er minimal, og mener, at en arkæologisk forundersøgelse ikke er nødvendig. Se den fulde vurdering i bilag 4.

Såfremt der alligevel ifm. projektet observeres fortidsminder, skal gravearbejdet straks standses og Museum Sønderjylland kontaktes (tlf. 65 37 08 01). Museets anvisninger skal følges.

Hvis der konstateres forurening, f.eks. deponeret affald eller kemikalie- og pesticidaffald, skal forureningen anmeldes til kommunen, jf. Lov om forurennet jord § 71.

Ifølge vandløbslovens §§ 6 og 17 kræves tilladelse fra kommunen, hvis der sker ændringer af dræn, grøfter m.v., eller hvis der sker ændring af vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme.

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at denne tilladelse ikke friholder dig fra at indhente tilladelser fra andre relevante lovgivninger.

Hvis der er tvivl om noget i denne tilladelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Laura Overby
Biolog, Team Natur og GIS
Aabenraa Kommune

Kopi til klageberettigede:

Miljøstyrelsen; mst@mst.dk

Slots- og Kulturarvstyrelsen: post@slks.dk

Museum Sønderjylland, Haderslev: planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening; dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa; dnaabenraa-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening; natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Aabenraa; aabenraa@dof.dk

Friluftsrådet Aabenraa; aabenraa@friluftsradet.dk

Dansk Botanisk Forening; dbf.oestjylland@gmail.com

Bilagsoversigt

Bilag 1 – Klagevejledning

Bilag 2 – Oversigtskort

Bilag 3 – Fotos fra besigtigelse

Bilag 4 – Museets udtalelse

Bilag 1 – Klagevejledning

Planloven

I henhold til Planloven kan afgørelser truffet efter § 35, stk. 1 i Lov om planlægning, påklages til Planklagenævnet.

Klageberettigede er

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varer tager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen. Den sidste klagedag udløber ved kontortids ophør. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives til Planklagenævnet via Klageportalen på www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Aabenraa Kommune i Klageportalen. Ved indgivelse af klage betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Aabenraa Kommune. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune. Kommunen videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

Kommunens afgørelse kan indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt eller offentliggjort.

Bilag 2 – Oversigtskort

Figur 1. Oversigt over placering af minivådområdet, der skal bestå af to adskilte søer.

Figur 2. Opland til minivådområdet markeret med gult.

Figur 3. Luftfoto fra foråret 2025 med højdekurver.

Figur 4. Oversigt over §3-beskyttet natur i nærområdet bestående af mose (rød), eng (grøn), sø (blå) og overdrev (orange).

Bilag 3 – Fotos fra besigtigelse

Figur 5. Foto af området hvor det sydlige bassin ønskes placeret. Fotoet er taget fra nordøst mod sydvest.

Figur 2. Foto af projektområdet. Det nordlige bassin ønskes placeret i lavningen til venstre for bevoksningen midt i billedet. Det sydlige bassin placeres til højre for hvor fotoet er taget fra. Fotoet er taget fra sydvest mod nordøst.

Figur 3. Foto af området hvor det nordlige bassin ønskes placeret. Fotoet er taget fra nordøst mod sydvest. Altså fra strandvolden ind i landet.

Bilag 4 – Museets udtalelse

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370 801
PLANER@MSJ.DK

Aabenraa Kommune
Byg, Natur & Miljø samt Natur & GIS
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa

Dato: 24.11.2025

Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 25/7860

Arkæologisk udtalelse vedr. etablering af minivådområde på en del af matr. 15 Varnæs Ejerlav, Varnæs (Aabenraa Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget høringsmateriale vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalsk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Efter det oplyste skal der etableres et minivådområde bestående af to bassiner og rørledninger. Planområdet berører i alt ca. 5550 m² til bassiner inkl. brinkareal og hhv. 1,37 og 1,05 ha til deponi af overskudsjord deponeres på samme matrikel. Det oplyses ikke, hvorvidt overskudsjorden udlægges med forudgående muldafrømning. Denne udtalelse tager som udgangspunkt, at jorddeponiet etableres uden muldafrømning/at muldafrømningen max. er 15 cm fra overfladen. Ændrer disse forudsætninger sig, er det vigtigt at museet kontaktes, for at få lavet en ny risikovurdering, da der evt. kan være risiko for at støde på fortidsminder på disse arealer.

Planområdet omfatter en del af matrikel 15 Varnæs Ejerlav, Varnæs.

Der er registreret fortidsminder inden for området til det ene bassin. Det drejer sig om et større ubestemt fyldskifte, hvori der er fundet ubearbejdet træ (sb. 126 Varnæs Sogn). Området er dog meget lavtliggende i en rende med forbindelse til Als Fjord mod øst.

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejde er minimal, og mener, at en arkæologisk forundersøgelse ikke er nødvendig.

Bygherre skal dog være ekstra opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi adviseres.

Det kan endvidere oplyses, at bygherre i givet fald ikke skal udrede udgifterne til en eventuel arkæologisk undersøgelse.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN

MUSEUMSINSPEKTØR |
ARKÆOLOGI
D +45 65 37 08 32
M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

